

Câu 1. (3,0 điểm)

“Một con tằm phải trải qua bao đau đớn để tự chui ra khỏi cái kén và trở thành con bướm biết bay. Một hạt giống nằm sâu trong lòng đất này mầm phải tự vươn thẳng lên xuyên qua tầng đất dày để thành cây cứng cáp.

Con tằm nào được người ta cắt vỏ kén cho chui ra thì mãi mãi chỉ bò quẩn quanh cái kén mà không bao giờ thành loài bướm biết bay. Hạt giống nào nằm trên mặt đất dễ nảy mầm nhưng sẽ bị bật gốc khi gặp cơn bão tố.”

(Theo *Hạt giống tâm hồn*)

Câu chuyện về hiện tượng tự nhiên trên gợi cho anh/chị suy nghĩ gì?

Câu 2. (7,0 điểm)

Cô ý kiến cho rằng: “Nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ, trái tim mới làm nên thi sĩ.”

Anh/Chị hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng tỏ quan niệm đó qua bài thơ

“*Cảnh ngày hè*” (“*Bào kinh cảnh giới*” – bài 43) của Nguyễn Trãi.

—————Hết—————

Câu 1. (3,0 điểm)

1. Yêu cầu về kĩ năng

Biết cách làm bài văn nghị luận xã hội; vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận. Bài văn có bố cục rõ ràng, hành văn mạch lạc, trong sáng, không mắc các lỗi chính tả, lỗi diễn đạt, lỗi dùng từ hoặc đặt câu...

2. Về kiến thức: Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách, nhưng cần đảm bảo và nêu được các ý cơ bản sau:

Câu	Nội dung	Điểm
1	1. Giải thích	0,75
	- "Một con tâm phải trải qua bao đau đớn để tự chui ra khỏi cái kén và trở thành con bướm biết bay. Một hạt giống nằm sâu trong lòng đất này mầm phải tự vươn thẳng lên xuyên qua tầng đất dày để thành cây cứng cáp": Vòng đời ngắn ngủi của bướm, quá trình phát triển của cây đều phải tự mình vượt qua nhiều khó khăn trở ngại.	0,25
	- "Con tâm nào được người ta cắt vô kén cho chui ra thì mãi mãi chỉ hò quán quanh cái kén mà không bao giờ thành loài bướm biết bay. Hạt giống nào nằm trên mặt đất dễ nảy mầm nhưng sẽ bị bật gốc khi gặp cơn bão tố". Khi không tự thân vận động, không dám vượt qua thử thách thì con tâm và hạt giống sẽ không phát triển được. Đó là quy luật tất yếu của tự nhiên.	0,25
	→ Câu chuyện về hiện tượng tự nhiên trên gửi gắm đến chúng ta thông điệp: về ý chí, nghị lực của con người, tự mình đối mặt và vượt qua khó khăn, thử thách trong cuộc sống. (Học sinh có thể rút ra những thông điệp khác, miễn là hợp lý và có lý giải thuyết phục.)	0,25
	2. Bàn luận	1,75
	- Tại sao trong cuộc sống, con người cần phải có ý chí, nghị lực vượt qua khó khăn, thử thách? + Trên con đường tới thành công, con người sẽ phải đối diện với những khó khăn, thử thách, nghịch cảnh ... + Ý chí, nghị lực là nguồn sức mạnh tinh thần giúp con người thêm mạnh mẽ, chủ động đối mặt và vượt qua khó khăn, thử thách. + Khi có ý chí, nghị lực vượt qua khó khăn, con người sẽ được tôi luyện, trở nên trưởng thành hơn; tích lũy thêm vốn sống, kinh nghiệm; trau dồi thêm kiến thức, kĩ năng... + Ý chí, nghị lực giúp chúng ta dám sống một cuộc đời có ý nghĩa: như con tâm trở thành con bướm bay lượn giữa vườn hoa rực rỡ, hạt mầm trở thành cái cây cứng cáp có thể chống chọi với phong ba bão táp, mang bóng mát và hoa thơm quả ngọt cho đời.	1,0
	- Tại sao không nên sống thiếu ý chí, nghị lực? + Con người sẽ trở nên dựa dẫm, thụ động; phụ thuộc vào người khác, đánh mất cơ hội trưởng thành. + Trở nên yếu đuối, hèn nhát: chọn cách sống an toàn, tầm thường tẻ	0,5

<p>nhất, né tránh khó khăn, thử thách, con người sẽ đầu hàng khó khăn, dễ gập thắt bại và gục ngã.</p> <p>+ Thiếu ý chí, nghị lực, con người không trải qua quá trình tự nỗ lực vượt qua khó khăn, thử thách thì không thể trưởng thành, không tích lũy được kinh nghiệm, khó đạt được thành công và hạnh phúc.</p> <p>- Kháng định, mở rộng vấn đề:</p> <p>+ Ý chí, nghị lực là yếu tố quyết định thành công trong cuộc sống của mỗi người.</p> <p>+ Phê phán những kẻ sống thụ động, yếu đuối, dựa dẫm, lười nhác, không có bản lĩnh, ý chí, nghị lực để vượt qua khó khăn, thử thách.</p> <p>+ Tuy nhiên, ý chí nghị lực tự mình đối mặt với khó khăn không có nghĩa là liều lĩnh, cố chấp; Cần chú ý đến năng lực bản thân, hoàn cảnh cũng như biết phát huy sức mạnh tập thể... để có thể đạt được thành công trong cuộc sống.</p> <p><i>(Trong quá trình phân tích, bàn luận, học sinh đưa ra những dẫn chứng phù hợp để chứng minh)</i></p>	0,25
<p>3. Bài học nhận thức và hành động</p>	0,5
<p>- Cuộc sống của mỗi người được quyết định bởi ý chí và nghị lực vươn lên không ngừng. Chúng ta cần có ý chí, nghị lực để vượt qua thử thách, hướng tới thành công...</p>	0,25
<p>- Liên hệ bản thân.</p>	0,25

Câu 2. (7,0 điểm)

1. Yêu cầu về kiến thức:

- Biết cách viết bài văn nghị luận văn học, bố cục rõ ràng, vận dụng tốt các thao tác lập luận.
- Biết cách chọn và phân tích dẫn chứng để làm sáng tỏ vấn đề nghị luận.
- Bài viết mạch lạc, trong sáng, có cảm xúc, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

2. Về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách nhưng cần đảm bảo các ý cơ bản sau:

Ý	Nội dung	Điểm
1	Giới thiệu vấn đề cần nghị luận:	0,5
2	Giải thích	0,75
	<p>- "Nghệ thuật": là những yếu tố thuộc về hình thức biểu hiện của thơ ca như ngôn ngữ, hình ảnh, nhịp điệu, các phương tiện tu từ...; "làm nên câu thơ": làm nên cái đẹp bên ngoài, cái đẹp về hình thức.</p> <p>- "Trái tim": là những tình cảm, cảm xúc, tư tưởng của nhà thơ; "làm nên thi sĩ": thể hiện được tâm hồn, trí tuệ, cá tính sáng tạo của người cầm bút.</p> <p>- Nhận định trên đặc biệt nhấn mạnh vai trò của tình cảm trong sáng tạo thơ. Những sáng tạo về nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ có vần điệu chứ chưa làm nên một tác phẩm văn học có giá trị.</p>	
3	Lý giải: Tại sao "Nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ, trái tim mới làm nên thi sĩ"?	1,25
	<p>Đây là ý kiến sâu sắc nói đến đặc trưng của thơ ca, về mối quan hệ giữa nội dung và hình thức của tác phẩm thơ.</p> <p>- "Nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ":</p> <p>+ Những yếu tố về nghệ thuật như ngôn từ, hình ảnh, kết cấu, thể loại ... làm nên hình thức của tác phẩm.</p> <p>+ Nếu tác giả chỉ trau chuốt về yếu tố biểu hiện bên ngoài, bỏ công phu gó</p>	0,5

	<p>câu gọt chữ thì mới chỉ làm nên câu thơ hoàn chỉnh về hình thức.</p> <p>- "Trái tim mới làm nên thi sĩ":</p> <p>+ Thơ là thể loại văn học thuộc phương thức biểu hiện trữ tình, là tiếng nói của tình cảm con người ...</p> <p>+ Tư tưởng tình cảm của nhà thơ mới có thể tạo nên một tác phẩm có giá trị, từ đó in dấu tâm hồn, cá tính sáng tạo của nhà thơ. Đó mới là tác phẩm có đủ khả năng lay động tâm hồn bao thế hệ bạn đọc.</p> <p>- Mối quan hệ giữa nội dung và hình thức nghệ thuật: Một tác phẩm văn học ưu tú cần phải có sự thống nhất hài hoà giữa nội dung và hình thức, đòi hỏi nhà thơ sáng tác bằng "nghệ thuật" và cả "trái tim" của mình.</p>	0,5
4	<p>Làm sáng tỏ ý kiến trên qua bài thơ "Cảnh ngày hè" của Nguyễn Trãi</p> <p>* "Nghệ thuật chỉ làm nên câu thơ":</p> <p>- Nghệ thuật: hệ thống từ ngữ, hình ảnh thơ, cách ngắt nhịp ... được sử dụng sáng tạo tạo nên những "câu thơ" độc đáo.</p> <p>+ Thể loại: hình thức thơ thất ngôn Đường luật được sử dụng thuần thực như thể thơ dân tộc, đan xen câu lục ngôn.</p> <p>+ Câu thơ sáng tạo về cách ngắt nhịp: tạo ra nhịp điệu linh hoạt.</p> <p>+ Hệ thống từ ngữ thuần Nôm; hệ thống tính từ, động từ, từ láy ... giàu tính hình tượng, biểu cảm cao.</p> <p>+ Hình ảnh thơ dân dã, khỏe khoắn, mới mẻ, gây ấn tượng.</p> <p>+ Các biện pháp tu từ đạt hiệu quả cao ...</p> <p>- Với những sáng tạo nghệ thuật mới mẻ, "Cảnh ngày hè" là những câu thơ hay, giàu giá trị thẩm mỹ, là "bông hoa nghệ thuật đầu mùa" của thơ Nôm.</p> <p>* "Trái tim mới làm nên thi sĩ":</p> <p>- Nguyễn Trãi đã viết bài thơ bằng tình yêu thiên nhiên, tình yêu đời, yêu cuộc sống và tâm lòng ưu ái với dân với nước.</p> <p>+ Tình yêu thiên nhiên: bức tranh thiên nhiên tươi đẹp, sinh động và căng tràn sức sống được thi sĩ cảm nhận bằng sự giao cảm mạnh mẽ nhưng tinh tế.</p> <p>+ Tình yêu đời, yêu cuộc sống: Nguyễn Trãi gắn bó thân thuộc, tràn đầy niềm vui trước cảnh vật nơi quê mùa dân dã và cuộc sống của người lao động bình dị.</p> <p>+ Tình cảm ưu ái với dân, với nước: Bài thơ viết trong hoàn cảnh Nguyễn Trãi thân nhân, nhưng tâm không nhân. Nhà thơ luôn thương trực tình yêu với con người, với đất nước. Bài thơ chứa đựng khát vọng về cuộc sống thái bình hạnh phúc cho nhân dân.</p> <p>- Viết bằng "trái tim", bài thơ "Cảnh ngày hè" đã phản ánh về đẹp con người Nguyễn Trãi: nhà thơ trữ tình có tâm hồn tinh tế, yêu thiên nhiên, yêu cuộc đời tha thiết; tâm lòng yêu nước thương dân sâu nặng.</p>	4,00
		1,5
		2,5
5	<p>Đánh giá</p> <p>- Cảm xúc, tình cảm mãnh liệt, chân thành mang tính thẩm mỹ, kết hợp với sự sáng tạo trong hình thức biểu hiện tạo nên sức sống của thơ ...</p> <p>- Nhận định trên là bài học quý giá cho những ai muốn trở thành thi sĩ, những người yêu thơ muốn thâm nhập vào thế giới thơ ca...</p>	0,5

Chú ý: Giám khảo cần vận dụng linh hoạt hướng dẫn chấm, tránh dè dặt ý cho điểm; cần đánh giá được cả kỹ năng và kiến thức của thí sinh; trân trọng những bài viết có chất văn, có sự sáng tạo mới mẻ.